

Gods verborgen naam

Door Hans van de Lagemaat

Kleine gebeurtenissen kunnen grote gevolgen hebben. Dat is een gegeven, dat ieder opmerkzaam mens uit zijn of haar eigen leven zal herkennen.

Grote gevolgen

Als we de Schrift openslaan bij het leven van Jozef, lezen we dat zijn broers vast van plan waren om Jozef te doden. Vervolgens zien de broers ineens een karavaan voorbij trekken en verkopen hun broer naar Egypte. Een voorbijtrekkende karavaan. Inderdaad, een kleine gebeurtenis, maar met grote gevolgen! Dit was Gods middel om een groot volk in het leven te houden (Gen. 37:26, 27; 50:20).

Dan slaan we volgens de Schrift open bij het bijbelgedeelte van een klein meisje uit het volk van Israël, die in dienst was van Naäman, de trotse, maar melaatse Syriër. Het meisje was door de Syriërs gevangen genomen en een slavinnetje van deze krijgsoverste geworden. Haar geloof was groot, want zelfs in deze droevige omstandigheden wist het kind de woorden te spreken: *“Och, was mijn heer maar bij de profeet die in Samaria is; dan zou die zijn melaatsheid bij hem wegnemen.”* (2 Kon. 5:3). Woorden in eenvoud gesproken door een klein meisje, maar met grote gevolgen. Naäman werd genezen.

Een slapeloze nacht

Een slapeloze nacht van een koning, een kleine gebeurtenis opgeschreven in de Bijbel, die grote gevolgen had voor het Joodse volk. Ik doel nu op het boek Esther. Het was één van die inktzwarte perioden in de geschiedenis van het Joodse volk. Haman, een Jodenhater, was de tweede man in het rijk geworden en het viel hem niet moeilijk om de volmacht van de koning te krijgen om het gehele Joodse volk uit te roeien. De datum waarop dat moest gebeuren stond al vast en voor Mordechai stond zelfs de galg al klaar.

Esther, de Joodse koningin, pakte het vervolgens voorzichtig aan. Ze verzocht de koning voor de volgende dag om een maaltijd met hem te mogen hebben, waarbij alleen Haman zou worden uitgenodigd. Voor Esther een spannende tijd. Wat hing er allemaal niet af van de gebeurtenissen van de volgende dag, waarin zij de hoofdrol zou spelen. Het voortbestaan van Israël lag, naar de mens gesproken, in haar handen. Maar God kende ook de nood van Zijn volk en had ook in deze situatie de regie in handen.

Koning Ahasveros kon die nacht niet slapen. Als hem dit overkwam was het zijn gewoonte om aan het werk te gaan en zich voor te laten lezen uit de kronieken van zijn koninkrijk. Op dat moment kreeg hij te horen hoe Mordechai een aanslag op de koning had weten te voorkomen. Ahasveros besloot dat die man, die zo loyaal was aan de koning, ruim beloond diende te worden. Zo werd het Esther veel gemakkelijker gemaakt. Haman werd diep vernederd, nog veel dieper dan dat hij voor Mordechai in gedachte had gehad. Mordechai werd daarentegen verhoogd en het gehele volk van Israël bleef behouden.

De vreugde was enorm groot en tot op de dag van vandaag wordt die redding uitbundig gevierd tijdens het Poeriemfeest. Een kleine gebeurtenis met grote gevolgen. Eén slapeloze nacht van een koning leidt tot het behoud van een heel volk: Gods volk.

Verborgen naam

In al dit soort gebeurtenissen zien we Gods hand. Hij werkt achter de schermen. In verklaringen wordt vaak de nadruk gelegd op het feit dat we de Naam van God in het hele boek Esther niet tegenkomen. Een iets minder bekend gegeven is dat Zijn Naam er **wèl** in voorkomt. Weliswaar op een verborgen manier, maar op een zodanige wijze verborgen, dat het opvalt voor een ieder die het wil zien.

Voordat we die Naam gaan ontdekken staan we eerst even stil bij een stijlfiguur, genaamd

acrostichon. Mijn woordenboek geeft daarbij aan: *De beginregels der regels van een gedicht, soms ook van bepaalde woorden daarin, die samen een naam, een spreuk of een vers vormen. Een gedicht dat dit verschijnsel vertoont heet een acrostichon of een naamdicht.*

Het allerbekendste voorbeeld van een acrostichon in de Nederlandse taal is wellicht het Wilhelmus. De beginletter van elk couplet vormen samen de naam Willem van Nassov. Hoewel niet helemaal volgens de beschrijving van het woordenboek, worden sommige Psalmen ook acrostichons genoemd. De beginletters van de versregels vormen geen naam, maar het alfabet of een deel daarvan. Een heel mooi voorbeeld is Psalm 119. Deze Psalm bestaat uit 22 coupletten. In het eerste couplet begint elke regel met *aleph*, de eerste letter van het Hebreeuwse alfabet. In het tweede couplet is *beth* de beginletter van elke regel, en zo verder totdat alle 22 letters van het Hebreeuwse alfabet zijn gebruikt.

Wat dichter bij ons doel komen we als we naar het acrostichon in Psalm 96:11 kijken:

“Laat de hemel zich verblijden en de aarde zich verheugen, laat de zee bulderen met al wat ze bevat.”

יְשׁוּחָהּ הַשָּׁמַיִם וְתִגְלֵי הָאָרֶץ

Als we de beginletters van de woorden van deze zin in het Hebreeuws lezen (van rechts naar links!), dan zien we respectievelijk de letters JHWH, יהוה, de naam die in de meeste van onze Bijbels met hoofdletters, HEERE of HERE, wordt geschreven. Dit is een echte acrostichon, een versregel waarin de naam van de Heere als het ware verborgen ligt.

Terug naar het boek Esther. Het boek waarin de Naam van God als zodanig niet voorkomt. Vijf maal vinden we daarin de Naam van de God van Israël verborgen in de vorm van een acrostichon. Vier maal is het de Naam HEERE.

De eerste is Esther 1:20

“...dan zullen alle vrouwen eerbied hebben voor hun man, van de hoogste tot de laagste.”

הִיא וְכָל־הַנְּשִׁים יִתְנֶןּוּ

Het zijn hier de beginletters van de woorden, maar achterstevoren gelezen, dus van links naar rechts.

De tweede vinden we in Esther 5:4

“Esther zei: Als het de koning goeddunkt, laat de koning dan vandaag met Haman naar de maaltijd komen die ik voor hem heb aangericht.”

יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֵּן הַיּוֹם

Wederom gaat het om de beginletters van de woorden, maar nu gelezen van rechts naar links, dus in de juiste volgorde.

Het derde acrostichon met de Naam JHWH komen we in Esther 5:13 tegen.

“Maar dit alles geeft mij geen voldoening zolang ik de Jood Mordechai zie zitten in de poort van de koning.”

וְכַל-זֶה אֵינְנִי שׁוֹה לִי

De Naam wordt nu gevormd door de laatste letters van de woorden in het zinnetje van links naar rechts gelezen.

En tenslotte, waar het de Naam HEERE betreft, kijken we naar Esther 7:7

“... want hij zag dat bij de koning het onheil over hem ten volle besloten was.”

כִּי-כִלְתָּה אֵלָיו הַרְעָה

Opnieuw de laatste letters van de woorden, maar nu weer van rechts naar links gezien.

Zo vinden we vier keer het acrostichon met de letters JHWH, יהוה, het Hebreeuws voor Jehovah. Twee keer lezen we hem van links naar rechts en twee keer van rechts naar links. Twee keer gaat het om de eindletters van de woorden, twee keer om de beginletters. Tezamen vier verschillende variaties.

En dan is er nog een vijfde acrostichon in Esther 7:5

“Wie is hij en waar is hij die zijn hart vervuld heeft om zo te handelen?”

הוּא זֶה וְאִי-זֶה

In de eindletters van deze woorden herkennen we de Naam, EHYH, אהיה, Ik Ben of Ik zal Zijn. Het is de Naam van Exodus 3:14 *“Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden.”* Het is de Naam waarmee God zich aan Israël bekend heeft gemaakt aan de vooravond van hun machtige verlossing uit Egypte. Diezelfde Naam komen we nu verborgen tegen in het Boek Esther. Al deze acrostichons zijn geen vondsten van onze tijd. Er zijn een aantal oude handschriften bekend, waarin deze letters, net als in deze tekst, groter dan de andere letters zijn geschreven. Dit om de nadruk erop te leggen.

Toeval?

Is dit toeval? Of een beetje ver gezocht? Probeer eens een willekeurige naam van vier of meer letters als een acrostichon in een tijdschrift, of zo u wilt, in een hele jaargang terug te vinden. En dan niet één keer, maar vier keer dezelfde naam in verschillende zinnen. Dat zal een lange zoektocht worden, maar het zal ons er tevens van overtuigen dat Gods Naam met opzet verborgen ligt in het Boek Esther.

Is het niet wonderlijk? Een Boek in de Bijbel, het enige, dat geen enkele Naam van God bevat. En toch is Hij daar. Ten eerste in Zijn verborgen werk achter de schermen. Ten tweede in Zijn verborgen Naam in een acrostichon. Tot vijfmaal toe. En in die vijfde zelfs in de Naam waarmee Hij bekend gemaakt wilde worden bij de kinderen van Israël voor hun uittocht uit Egypte. Een dichter, die gebruik maakt van het stijlfiguur acrostichon, verbergt daarmee dikwijls zijn eigen naam in het gedicht. En zo is het hier ook. De Schrijver van het Boek verbergt Zijn eigen Naam hierin. Hoe mooi is Gods Woord! Hoe groot de Naam van Hem, Die de Auteur is van dit Woord! En hoe zeker is het heil voor allen die verlossing en zegen van Hem alleen verwachten!